

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 81. An Matrimonium sit verum Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

quo se invicem sibi mutuam in corpora potestatem concedunt ad usum matrimonii. Matrimonium vero sumptum formaliter pro vinculo ipso permanente (cujus causa efficiens est dictus contractus) seu per modum status perdurantis post dictum consensum seu contractum, definiti communiter lolet juxta *L. 1. ff. de ritu nupt. & cap. illud. de præsump. maris, & fœminæ* (intellige, quæ sunt personæ legitimæ nullo impedimento ligatæ) conjunctis individuum vitæ societatem retinens. Sanch. *l. 2. de matr. d. 1. num. 1. Pont. l. 1. de matr. c. 2.* Jam verò, cum contractus ille seu matrimonium causaliter (in fieri, non in facto esse, ut dicitur paulò post) elevatum sit à Christo ad rationem Sacramenti, quæ tale sic rectè definitur: Contractus viri ac fœminæ legitimus, quò mutuo traditur potestas in corpora, gratiæ habitualis collativus. Tolet. *L. 7. sum. c. 5. & ex eo Pont. l. c. nu. 10. Castrop. l. c. n. 2.*

Quæst. 78. Num consensus in copulam carnalem sit de essentia matrimonii.

R Esp. Consensus formalis ac directus in ipsam copulam non est de essentia matrimonii; sed solum consensus directus in potestatem, seu jus habendi, seu obtinendi copulam, seu utendi corpore alterius, ita ut consensus matrimonialis expressè, formaliter ac directè pro objecto habeat non ipsam copulam, sed solum implicitè, remotè, ac virtualiter, seu in radice & causa, quatenus fertur directè in dictam potestatem & traditionem mutuam corporum. Sanch. *l. c. d. 28. n. 3. & 4. Pirh. l. c. n. 69.* Unde jam sicut consensus ille in dictam traditionem & potestatem, ita & matrimonium subsistere potest cum intentione non consentiendi expressè in copulam, non tamen cum expressa exclusionem copulæ; ut si mulier diceret viro: consentio in te, ita tamen, ut me carnaliter non cognoscas; Foret enim matrimonium hac ratione invalidum; cum talis conditio adjecta non tantum repugnet generationi & copulæ, sed etiam potestati ad copulam, ut docet D. Thom. *in 3. p. in supplement. q. 48. a. 1. ad 3. Pirh. l. c. citans Tanner. d. 8. q. 3. du. 2. n. 12.* Atque ex hoc etiam patet qualiter B. Virgo adstricta voto castitatis, eo illaso, & non lædendo contrahere potuerit cum D. Josepho verum matrimonium, nempe tradendo illi corpus suum ad usum, & contentiando in dictam potestatem, non tamen consentiando in actum secundum, seu usum corporis sui, & potestatem illius. Poteratque Virgo Sanctissima etiam vi contractus matrimonialis cum Josepho initi obligata ad reddendum debitum, si ille hoc petivisset; quia revelante Deo secunda, & certa erat, illum nunquam illud petiturum, aut usurum dicta potestate. Castrop. *v. 3. Pirh. l. c. Laym. l. 5. sum. tr. 10. p. 2. c. 1. n. 3.* Patet idem ex his, qualiter verè conjuges durante matrimonio consummato (nempe de mutuo consensu in religione approbata) non possint petere & credere sibi debitum; quia verè retinent potestatem illam, sed impeditam ob votum castitatis, sicut, si à superiore ob causam illis prohibita esset copula. Unde, si contra votum vel talem prohibitionem haberent copulam, non peccarent adhuc contra justitiam, cum utantur re propria. Ita Castrop. *l. c. n. 3.*

Quæst. 79. Quotuplex sit matrimonium.

R Esp. Est triplex, legitimum, quod legitimo consensu seu secundum leges inter personas ha-

biles contractum. Quale fuit tam in lege naturæ, quam gratiæ. Estque modò adhuc inter infideles, quod solvi potest favore fidei, uno ad fidem converso, altero remanente. Ratum tantum, quod inter fideles contractum habet rationem Sacramenti, non secutià copulæ carnali. *c. quanto. de divorzio.* Quod solvi potest professione religiosa consummatum, quod accedente copulæ carnali est perfectum & completum, adeoque nullatenus dissolubile. Sanch. *l. 2. de matrim. d. 1. n. 9. Castrop. n. 4.* dicens, hinc quoque triplicem oriri significationem matrimonii, nimirum quatenus est legitimum, significat conjunctionem Christi cum anima per gratiam, quatenus est ratum, conjunctionem Christi cum tota Ecclesia per Baptismum. Quatenus consummatum, unionem hypostaticam Christi cum humanitate, sed de his infra accuratius, ubi de solubilitate & indissolubilitate matrimonii.

Quæst. 80. An & qualiter institutum matrimonium.

1. **R** Esp. primò: In ratione contractus & in officium naturæ probabilius est, institutum esse à Deo, dum Adamus & Eva creati; eù quod eo ipso illis fuerit concessum, posse matrimonium contrahere, & sibi invicem tradere potestatem in usum corporis. Pont. *l. 1. c. 3. an. 3. Valq. de matr. d. 1. c. 3. Castrop. l. c. n. 5.* contraxisse verò videntur primi parentes actu matrimonium ante peccatum in officium naturæ; hoc est, in generis humani propagationem, quod post peccatum fuit quoque in remedium concupiscentiæ; dum Adamus dixit Evæ: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea;* Eva è contra, ut credibile est, alia similia verba proferente.

2. **R** Esp. secundo: In ratione Sacramenti fuisse institutum à Christo, certum est, prout definitur à Concil. Florent. in decreto fidei post ult. Sess. à Trid. Sess. 24. *c. ult. D. Thom. 2. 2. q. 100. n. 2. Sanch. l. 2. d. 4. Valq. c. 4. Pont. l. 1. c. 5. per tot. & alii plures apud Castrop. n. 6.* quandonam autem sit institutum, non satis est certum. Sanch. *l. c. Laym. l. c. c. 2. n. 1. Pont. l. c. c. 6.* quos sequitur Castrop. *n. 6.* putant illud fuisse institutum, *Matth. 19.* ubi ejus inseparabilitatem præcepit, & commendavit Christus, juxta quod insinuat Trident. *Joan. 2.* verò in nuptiis Canæ Galilææ non tam à Christo institutum, quam instituendum approbarum fuisse. Alii verò ut Tanner. putant, institutum fuisse intra 40. dies, quibus Christus post Resurrectionem suam conversatus cum Apostolis.

Quæst. 81. An matrimonium sit verum Sacramentum.

1. **R** Esp. primò: Matrimonium in lege naturæ & Mosaicæ non fuit propriè Sacramentum; quia non habuit virtutem sanctificandi conjuges, sed merè contractus naturalis, et si dici possit habuisse rationem aliquam Sacramenti improprietate, quatenus aliquo modo figurabat conjunctionem DEI cum homine per gratiam, vel etiam Christi cum Ecclesia, Sanch. *l. 2. d. 7. n. 2. Castrop. p. 2. nu. 1.* cum communi.

2. **R** Esp. secundo: Matrimonium infidelium seu non baptizatorum non est Sacramentum; cum Baptismus ex institutione Christi sit janua omnium Sacramentorum, sine quo nullum Sacramentum subsistit, ut Trident. in decret. de Baptism. His non obstante, quod in *c. veniens. de Clerico non baptiz.* dica-

dicatur, posse non baptizatum suscipere Eucharistiam & matrimonium; cum id intelligendum de matrimonio in ratione contractus, & de susceptione materiali Eucharistiae, ut Castrop. l. c. vel dicendum cum Rebell. l. 2. de mat. q. 3. n. 16. Pont. l. 1. c. 6. n. 5. Papam ibi locutum non definitivè, sed dubitativè.

3. Resp. tertio: Matrimonium contractum inter fideles seu baptizatos est verum Sacramentum novæ legis, est de fide definitum in Trident. sess. 24. can. 1. contra Lutheranos aliosque sectarios; cum celebratum cum legitima intentione faciendi, quod facit Ecclesia, est signum praeacticum ex institutione Christi gratiæ sanctificantis collatæ viro & mulieri debite illud suscipienti; quin & intuitu illius conferantur gratiæ Sacramentales seu actuales sane vel maximè necessariæ ad onera matrimonii, ferendæ; cum enim matrimonium sit vinculum perpetuum indissolubile, etiam cum conjuge sterili & morbida &c. foret jugum intolerabile, nisi Christus promissionem gratiæ annexisset ad patienter ferendum hoc onus, & concupiscentiæ ardorem sedandum, & proles pie educandas. Porro in eo, num matrimonium fidelium, non tantum in fieri, sed & in facto esse sit Sacramentum, AA. non conveniunt; affirmant Bellarm. l. 1. de mat. c. 6. Sanch. l. 2. d. 5. n. 7. Laym. l. 5. rr. 10. p. 2. c. 2. n. 4. Rebell. l. c. q. 4. moti præcipuè exemplo Eucharistiae. Negant Castrop. l. c. n. 3. Cönninck. d. 24. du. 2. n. 11. in facto esse verum Sacramentum, eò quòd Sacramentum sit signum praeacticum gratiæ, hoc est, suo usu ex opere operato sanctificans suscipientem; conjuges autem usu matrimonii non sanctificantur ex opere operato, disparitas verò quòd ad Sacramentum Eucharistiae sit, quòd hæc in fieri, seu dum fit, non sit Sacramentum, sed sacrificium, facta verò sit Sacramentum; quia usu suo sanctificat suscipientem. De cætero nihil ad rem facit, quòd in fieri non significet unionem Christi cum Ecclesia; cum ea significatio non probeat esse Sacramentum, quatenus illud est signum praeacticum gratiæ; sed solum esse Sacramentum, sumpto Sacramento latè pro signo rei sacræ divinitus instituto.

Quæst. 82. An dum uterque conjux infidelis convenitur suscepto Baptismo, matrimonium illorum efficiatur Sacramentum.

Resp. affirmari communiùs cum Sanch. l. 2. d. 9. num. 5. Rebell. l. 2. q. 6. concl. 1. Bellarm. l. 1. c. 51. in fine. Gutt. de mat. c. 42. n. 5. Laym. l. c. p. 2. c. 3. n. 6. Pirh. l. c. n. 71. E quibus Sanch. Gutt. Pirh. censent, eo ipso, quòd infideles baptizentur, effici Sacramentum sine alio novo consensu, intellige, expresso; de cætero namque tenent, ut expressè Pirh. eo ipso, quòd intendant baptizari, virtualiter & implicitè illos consentire in matrimonium præcedens, ut hoc sit indissolubile, adeoque Sacramentum, esseque hunc consensum Baptismo veluti signo externo expressum novam materiam & formam hujus Sacramenti. Alii eorum, ut Bellarm. Laym. censent, requiri novum consensum explicitum antiqui consensu approbativum, signis externis aut maritali copula expressum. E contra Castrop. l. c. num. 14. Valq. Tom. 2. in 3. p. d. 138. c. 5. Pont. l. 1. c. 9. n. 8. Cönninck. d. 24. du. 2. concl. 7. Pont. l. 1. c. 9. n. 8. censent tale matrimonium nunquam effici Sacramentum; eò quòd tales in contractu prius vinculo matrimonii perseverent, neque illud augeatur aut diminuat, sive de novo consentiant sive non.

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. IV.

vel etiam dissentiant; adeoque ex novo illo consensu (intellige, sive expresso, sive virtuali) non potest effici, matrimonium, & consequenter nec Sacramentum. Item quòd Sacramentum matrimonii tunc est, quando baptizati sibi mutuo tradunt corpora ad usum conjugalem, quòd non fit, dum infideles facti fideles renovant consensum priorem; jam enim corpora sunt tradita; adeoque per talem consensum approbativum prioris consensu seu traditionis corporum ea non traduntur. Quòd autem suscepto Baptismo vinculum illud jam prius contractum fiat ratum & indissolubile, non est ex eo, quòd à baptizatis denuo approbetur; sed ex eo, quòd Baptismo suscepto, cesset causa, ob quam aliàs dissolvi poterat, nimirum altero eorum renuente converti & baptizari. Ad hæc fideles reddunt matrimonium contractum omnino indissolubile per consummationem illius, & repræsentativum unionis verbi cum natura humana, absque eo quòd Sacramentum de novo conficiant & suscipiant.

Quæst. 83. An fidelis baptizatus contraheus ex dispensatione Papæ cum infideli suscipiat Sacramentum.

Resp. negativè: Sanch. l. 2. d. 8. n. 2. Valq. de mat. d. 2. c. 4. n. 10. Castrop. num. 11. Gutt. c. 42. n. 4. Pont. l. 1. c. 6. n. 7. contra Sorum in 4. dist. 26. q. 2. a. 3. in fine. Less. hom. 73. de Sacram. Ratio est, quia Sacramentum matrimonii unicum est & indivisibile, sicut est unicus est indivisibilis contractus afficiens virum & feminam, sed Sacramentum non afficit infidelem; ergo neque alteram partem fidelem afficere potest. Verum quidem est, quòd in hoc casu fidelis verè contrahat, sed contractus ille non est simpliciter fidelis, cum etiam sit contractus infidelis; Christus autem illum contractum elevavit ad rationem Sacramenti, quia est contractus simpliciter fidelis. Apostolus verò I. ad Cor. 5. dicens; virum infidelem sanctificatum esse per mulierem fidelem, per hoc indicare non voluit, quòd matrimonium illud mulieris sit Sacramentum, sed quòd occasione talis matrimonii speretur virum convertendum & sanctificandum.

Quæst. 84. An duo fideles contrahere possint matrimonium absque eo, quòd Sacramentum suscipiant.

Resp. affirmant hoc ipsum satis probabiliter Rebell. de oblig. just. p. 2. l. 2. q. 5. concl. 1. Valq. Tom. 2. in 3. p. d. 138. c. 5. Pont. l. 1. c. 9. n. 3. Gasp. Hurt. de mat. d. 3. diff. 19. Fundamentum eorum est, quòd neque ex scriptura, neque ex Conciliis, neque ex Patribus constat, Christum ita conjunxisse rationem Sacramenti contractui matrimoniali fidelium, ut hi nullatenus possint contractum hunc separate à Sacramento, cum licet nequeat esse Sacramentum matrimonii, quin sit legitimus contractus, quia est ejus materia & forma, contractui tamen matrimoniali ea ratio Sacramenti non est essentialis, sicut licet Sacramento Baptismi essentialis sit ablutio & prolatio verborum, non tamen illi abluitioni & prolationi essentialis sit ratio Sacramenti Baptismi, quippe ex defectu intentionis ab iis separabilis. Ad hæc quòd contractus matrimonii censerit debeat validus, quoad nullibi in jure irritatur; sed nullibi in jure contractus ille fidelium absque intentione Sacramenti, sive à qua per intentionem absolute ratio Sacramenti est separata, invalidatur, imò ex c. fin. de condit. apposit. colligitur contrarium, dum ibi condiciones turpes et impossibiles à contractu

G

matri-